

ΘΜΙΑΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΛΟΥΚΑΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ Ε΄ ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

Φόβος καὶ τρόμος περικαταλαμβάνει τὴν ἀθλίαν ψυχὴν μου, ὅταν λαμβάνω κατὰ νοῦν τὸν ἐλεεινὸν πλούσιον τοῦ σημερινοῦ εὐαγγελίου: Ποῖα τὰ ἀμαρτήματα αὐτοῦ, διὰ τὰ ὁποῖα κατεδικάσθη εἰς τὸσαύτην φοβερὰν βασανον; αὐτὸς οὐδὲ εἰδωλόατρης, οὐδὲ ἐπίορκος, οὐδὲ τῶν ἐορτῶν περιφρονητῆς, οὐδὲ τῶν γονέων ὑβριστῆς, οὐδὲ μοιχός, οὐδὲ κλέπτης, οὐδὲ φονεύς, οὐδὲ ψευδομάρτυς, οὐδὲ τῶν ξένων πραγμάτων ἐπιθυμητής. « Ἐνεδιδύσκετο, λέγει τὸ ἱερὸν εὐαγγέλιον, πορφύραν καὶ βύσσον », ἤγουν λαμπρὰ καὶ πολύτιμα ἐνδύματα· ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἀρὰ γε τὸσαύτη καταδίκη; « Εὐφραίνετο, » λέγει, καθ' ἡμέραν λαμπρῶς », ἤγουν ἔτρωγεν, ἔπινεν, ἐχόρευεν, ἔψαλλεν, ἐγέλα· ἀλλὰ διὰ ταῦτα τὸση βασανος; Naί, διὰ

ταῦτα· ἐπειδὴ εἰς αὐτὰ καθ' ἡμέραν προσηλωμένος, ὑπὲρ αὐτῶν κατεδαπάνη τὸν πλοῦτον αὐτοῦ, εἶτα, κλείων τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ, οὐκ ἤλθει τὸν πτωχὸν Λάζαρον, ὅσις, ἀσθενὴς καὶ καθηλωμένος, κατέκειτο εἰς τὴν αὐλὴν αὐτοῦ ὑπὸ τῶν σκυλάκων λειχόμενος.

Οὐαὶ λοιπόν! Ποσάκις ἐγὼ, ἐνδεδυμένος λαμπρὰ καὶ πολύτιμα ἐνδύματα, ἔχων δὲ καὶ ἄλλα ἐν ταῖς ἀποθήκαις μου σπητόμενα, συναντῶ τὸν Λάζαρον γυμνὸν καὶ ὑπὸ τοῦ ψύχους στένοντα, ἀποσρέφω δὲ τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτοῦ, καὶ διώκω ἀπὸ τῆς μνήμης μου τὴν ἐννοίαν τῆς τούτου γυμνώσεως; Ποσάκις ἐγὼ μὲν κάθημαι εἰς τράπεζαν γέμουσαν πολλῶν καὶ ποικίλων βρωμάτων καὶ ποτῶν, καὶ ἐσθίω, καὶ πίνω,

καὶ εὐφραίνομαι, βλέπω δὲ τὸν Λάζαρον πεινῶντα καὶ λιμώττοντα, καὶ οὐδὲ ἐκ τῶν περισσευόντων καὶ πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης μου ψυχῶν δίδωμι αὐτῷ; Ποσάκις ἔρχεται ὁ Λάζαρος εἰς τὸν πυλῶνα τῆς οἰκίας μου γυμνός, ἀσθενής, τετραυματισμένος, καὶ κρούει τῆς οἰκίας τὴν θύραν, καὶ ζητῶν τὸ ἔλεός μου περιμένει, ἀντὶ δὲ παραμυθίας εὐρίσκει ὀδύνην, λείχουσι τὰ ἔλκη αὐτοῦ οἱ κύνες μου, ἤγουν περιφρονοῦσι, καὶ διώκουσιν αὐτὸν οἱ δοῦλοι τῆς οἰκίας μου; Ταῦτά εἰσιν ἀμαρτήματα μεγάλα καὶ φρικτῆς κολάσεως πρόξενα, καὶ ὁμοῦς σχεδὸν οὐδεὶς λογίζεται αὐτὰ ἀμαρτήματα· πάντες σχεδὸν πλανῶνται, νομίζοντες, ὅτι, ἐὰν ἐλεήσωσι τὸν πτωχόν, κατορθοῦσιν ἔργον ἀρετῆς, ἐὰν δὲ μὴ ἐλεήσωσιν αὐτὸν, οὐδόλως ἀμαρτάνουσι. Καὶ τὸ μὲν σημερινὸν εὐαγγέλιον κηρύττει φανερά, ὅτι ὁ πλούσιος κατεδικάσθη εἰς τὸ πῦρ, ἐπειδὴ, μόνος ἀπολαμβάνων τοῦ πλούτου αὐτοῦ, καὶ καταναλίσκων αὐτὸν ἐν ταῖς καθ' ἡμέραν τρυφαῖς αὐτοῦ, οὐδέποτε ἠλέησε τὸν πτωχόν· ἢ πλάνη ὁμοῦς ἄχρι τῆς σήμερον διαμένει. Ἀνάγκη οὖν ἐστὶν ἵνα ἐξετάσωμεν ποῦ ἢ τοιαύτη πλάνη στηρίζεται· ἐκ τούτου δὲ μαθηθάνομεν καὶ τὸ διὰ τί τοσοῦτον βαρέως ἀμαρτάνει ὅστις οὐκ ἐλεεῖ τοὺς πένητας.

Ἡ πρὸς τοὺς πένητας ἐλεημοσύνη, λέγουσὶ τινες, οὐκ ἐστὶ χρέος, ἐπειδὴ οὐκ ἐστὶν ἐντολὴ τοῦ δεκαλόγου· ὅθεν ὅστις οὐκ ἐλεεῖ τοὺς πένητας, ἐκείνος οὐδόλως ἀμαρτάνει. Τοῦτό ἐστι ψεῦδος· διότι ἡ δευτέρα ἐντολὴ, ἢ μεγάλη καὶ ὁμοία τῇ πρώτῃ, παραγγέλλει τὴν εἰς τοὺς πτωχοὺς

ἐλεημοσύνην « Ἀγαπήσεις, λέγει, τὸν πλη- ^{Ματ. 22,}
 » σίον σου ὡς σεαυτὸν »· τίνι δὲ τρόπῳ ^{39.}
 πρέπει νὰ ἀγαπῶμεν τὸν πλησίον, ἐξήγησεν ὁ ἐπιστήθιος Ἰωάννης, εἰπὼν « Τεκνία, ^{1. Ἰωάν.}
 » μὴ ἀγαπῶμεν λόγῳ μὴδὲ γλώσσει, ἀλλ' ^{3, 18.}
 » λ' ἔργῳ καὶ ἀληθείᾳ ». Μὴ θαρρῆς οὖν, ὅτι, λέγων διὰ τοῦ στόματός σου καὶ τῆς γλώσσης σου, Ἐγὼ ἀγαπῶ τὸν πλησίον μου, ἐπλήρωσας τὴν ἐντολήν· διότι, ἵνα πληρώσῃς αὐτήν, πρέπον ἐστίν, ἵνα ἀγάπῃς αὐτὸν « ἔργῳ καὶ ἀληθείᾳ »· μὴδὲ νομίσης, ὅτι, ὅταν μὴδὲ ἐπιβουλεύῃς, μὴδὲ κατατρέχῃς, μὴδὲ μισῇς τὸν πλησίον σου, τότε ἐπλήρωσας τὴν ἐντολήν· διότι, ἵνα ἐκπληρώσῃς αὐτήν, ἀνάγκη ἐστίν, ἵνα « Ἐργῳ καὶ ἀληθείᾳ » ἀγαπήσῃς τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν· σὺ δὲ οὐ μόνον οὐκ ἐπιβουλεύεις, οὐδὲ κατατρέχεις, οὐδὲ μισεῖς σεαυτὸν, ἀλλὰ καὶ τρέφεις, καὶ ἐνδύεις, καὶ κατὰ πάντα τρόπον ἀναπαύεις· τότε οὖν μόνον ἐκπληροῖς τὴν ἐντολήν, ὅταν, ἔχων δύο χιτῶνας, δίδῃς τὸν ἕνα τῷ μὴ ἔχοντι, καὶ ὅταν, ἔχων τροφάς, ποιῇς τὸ αὐτό, καὶ ὅταν, ἔχων ὑπάρχοντα, πράττης ^{Λουκ. 3,}
 ὅπερ ἔπραξεν ὁ Ζακχαῖος, ὅστις διένειμε ^{11,}
 τὰ ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ τοῖς ^{αὐτ. 19,}
 πτωχοῖς. Ὅσον λοιπὸν χρέος ἔχομεν διὰ ^{8.}
 τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς δευτέρας ἐντολῆς τοῦ δεκαλόγου, τοσοῦτον καὶ διὰ τὴν ἐλεημοσύνην· ἐκ τούτου δὲ φανερόν ἐστίν, ὅτι οἱ ἀσυμπαθεῖς καὶ ἀνελεήμονες παραβαίνουσι τὴν δευτέραν, τὴν μεγάλην καὶ ὁμοίαν τῇ πρώτῃ, ἐντολήν τοῦ θεοῦ.

Ἄλλος πάλιν λέγει· ὁ θεός, εἰς ὅσα ἐχάρισέ μοι, κατέστησέ με κύριον τούτων καὶ δεσπότην· ἀμεταμέλητα δὲ εἰσι τοῦ

θεοῦ τὰ χαρίσματα· ἐπειδὴ λοιπὸν κατέστησέ με κύριον καὶ δεσπότην τῶν ὑπαρχόντων μου, οὐ κολάζει με, ἐὰν μὴ θελήσω δοῦναι ἐξ αὐτῶν τοῖς πτωχοῖς, διότι τοῦτο οὐκ ἔστι κατὰλληλον τῇ δικαιοσύνῃ αὐτοῦ· Τίς ἐδίδαξέ σε τοῦτο τὸ ὀλέθριον μάθημα; ἀληθῶς ὁ θεὸς πλουτίζει τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ πλουτίζει αὐτόν, οὐχ ἵνα σφετερίζηται τὸν πλοῦτον, καὶ καταναλίσκη αὐτόν εἰς τὰς τρυφὰς αὐτοῦ, ἢ κατακρύπτη, καὶ κατακλείῃ αὐτόν, μηδὲν μηδενὶ μεταδούς, ἀλλ' ἵνα χορηγῇ ἐξ αὐτοῦ εἰς τοὺς πτωχοῦς, καὶ ἀνοίγῃ τὰς χεῖρας αὐτοῦ, καὶ μεταδίδωσι τοῖς χρεῖαν ἔχουσιν. Ὁ θεὸς, πλουτίζων τὸν ἄνθρωπον, καθιστᾷ αὐτόν οἰκονόμον καὶ διοικητὴν τῶν ἀγαθῶν, ὧν ἔδωκεν αὐτῷ, ἵνα ἐν τῷ πρέποντι καιρῷ διαμερίζῃ ἐξ αὐτῶν τοῖς δεομένοις κατὰ ἀναλογίαν τῆς χρεῖας αὐτῶν. Ἀκουσον τί

1. B27.
2, 7.
Acxx. 12, 42.
περὶ τούτου λέγει αὐτὸς ὁ θεός· « Τίς ἄρα » ἐστὶν ὁ πιστὸς οἰκονόμος καὶ φρόνιμος, » ὃν καταστήσει ὁ Κύριος ἐπὶ τῆς θεραπείας » αὐτοῦ, τοῦ δοῦναι ἐν καιρῷ τὸ σιτομέτριον », ἀκούεις; οἰκονόμον ὀνομάζει τὸν πλούσιον· ἀκούεις καὶ τὸν λόγον, διὰ τὸν ὁποῖον ὁ θεὸς κατέστησέ σε πλούσιον; « Τοῦ δοῦναι, λέγει, ἐν καιρῷ τὸ σιτομέτριον »· ἵνα σιτομετρῆς, ἤγουν ἵνα χορηγῆς εἰς τοὺς πτωχοῦς κατὰ τὸ μέτρον τοῦ πλοῦτου σου καὶ τῆς χρεῖας αὐτῶν· καὶ ὅστις μὲν, λαβὼν τὸν πλοῦτον, οἰκονομῆι αὐτόν κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου αὐτοῦ, ἐκεῖνον καὶ ἐπαινεῖ ὁ θεός ὡς πιστὸν καὶ φρόνιμον οἰκονόμον, καὶ ἀνταμείβει διὰ τὴν καλὴν αὐτοῦ οἰκονομίαν· « Μακάριος, » λέγει, ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ Κύριος

» εὐρήσει ποιοῦντα οὕτως »· ὅστις δέ, λαβὼν τὸν πλοῦτον, σφετερίζεται αὐτόν ὡς ἴδιον, καὶ ἐσθίει, καὶ πίνει, καὶ μεθύσκειται, τοὺς πτωχοῦς παντελῶς ἀποστρεφόμενος, ἐκεῖνον ἐλέγχει ὡς ἄπιστον, καὶ χωρίζων αὐτόν ἀπὸ τῆς ὁμηγύρευς τῶν πιστῶν, καταδικάζει μετὰ τῶν ἀπίστων· « Καὶ διχοτομήσει, λέγει, αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ » μετὰ τῶν ἀπίστων θήσει ». Ἐὰν ὁ θεὸς τοῦτον μὲν ἐπλούτιζεν, ἵνα, κύριος ὢν καὶ δεσπότης τῶν δοθέντων αὐτῷ ἀγαθῶν, ποιῇ, ὡς σὺ λέγεις, εἴτι ἂν θέλῃ, μηδὲν σιτομετρῶν τοῖς πτωχοῖς, ἐκεῖνον δὲ ἐπτώχιζεν, ἵνα πάσχη καὶ βασανίζηται, μηδενὸς τῶν τοῦ πλουσίου ἀγαθῶν μεταλαμβάνων, ἀδικίας ἔργον ἐποίει ὁ θεός· διότι φανερὰ ἀδικία ἐστὶν ἡ τοιαύτη ἀμισότης εἰς τοὺς ἀνθρώπους, οἵτινες ἐπίσης εἰσὶ πλάσματα αὐτοῦ· ὁ θεὸς ὅμως τοῦτον μὲν ἐποίησε πλούσιον, ἐκεῖνον δὲ πτωχόν, ἵνα ἐκάτερον σώσῃ· τὸν μὲν πλούσιον διὰ τῆς πιστῆς καὶ φρονίμου οἰκονομίας, ἤγουν τῆς εἰς τοὺς πτωχοῦς μεταδόσεως· τὸν δὲ πτωχόν διὰ τῆς εὐπειθοῦς καὶ ἀγογγύστου ὑπομονῆς καὶ καρτερίας.

Βλέπετε λοιπὸν ποῦ θεμελιοῦται ἡ πλάνη ἐκείνων, οἵτινες νομίζουσιν, ὅτι ἡ ἐλεημοσύνη οὐκ ἔστι χρέους ἐκπλήρωσις, ἀλλ' ἀρετῆς κατόρθωμα; Αὕτη ἡ πλάνη, ἀδελφοί μου, προσέρχεται οὐκ ἐκ τῆς πειθοῦς τοῦ λόγου, ἀλλ' ἐκ τῆς ἀσπλαγχνίας τῆς καρδίας. Ἡ ἀσπλαγχνία ἐστὶν ἡ δαίμονιῶδης ῥίζα αὐτῆς· ὁ ἀσπλαγχνος πλούσιος οὐδὲ λως αἰσθάνεται οὐδὲ τὴν ἐκ τῆς πείνας στενοχωρίαν, οὐδὲ τὴν ἐκ τῆς γυμνώσεως τλαιπωρίαν, οὐδὲ τὴν ἐκ τῆς ἀρρώστιας

ὀδύνην, οὐδὲ τὴν ἐκ τῆς πτωχείας θλίψιν, ἣν πάσχει ὁ πτωχός· διὰ τοῦτο, ὅσα ἂν εἴπῃς αὐτῷ, οὐδὲ μαλάσσεται, οὐδὲ κλίνει εἰς ἔλεος καὶ οἰκτιρμόν· ἀκούων δὲ τὴν κατάκρισιν τῶν ἀνελεθόντων, καὶ τὰ βραβεῖα τῶν ἐλεούντων, θέλων ἑαυτὸν δικαιοῦσαι, προβάλλει τὰ προειρημένα παράλογα λόγια.

Εἰς τὸ ἔργον τῆς ἐλεημοσύνης προτρέπει, ναί, καὶ ἡ δύναμις τῆς ἐντολῆς τοῦ θεοῦ, καὶ ὁ φόβος τῆς κολάσεως, καὶ ἡ ἐλπίς τῆς ἀνταποδόσεως, προτρέπει ὁμως περισσότερον ἢ εὐσπλαγχνία τῆς καρδίας. Ὁ εὐσπλαγχνος, ὅταν ἴδῃ ἄνθρωπον κινδυνεύοντα καὶ πάσχοντα, τοσοῦτον συντρίβεται ἡ καρδία αὐτοῦ, ὥστε πάσχει, ὡσπερ ἂν εἰ ἐκινδύνευε καὶ ἐπάσχεν αὐτός· ὅθεν καὶ κλαίει μετὰ τῶν κλαιόντων, καὶ θλίβεται μετὰ τῶν θλιβομένων· διό, ὅταν ἴδῃ τὸν ἐν ἀνάγκαις καὶ θλίψεσιν οὐχ ὑπὸ τῆς ἐντολῆς, οὐδὲ ὑπὸ τοῦ φόβου, οὐδὲ ὑπὸ τῆς ἐλπίδος τῆς ἀνταποδόσεως ἐλκόμενος, ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἰδίας εὐσπλαγχνίας κινούμενος, ἐλεεῖ αὐτόν· θεραπεύων δὲ τὴν ἀνάγκην τοῦ πτωχοῦ συνθεραπεύει ἅμα καὶ τὴν θλίψιν, τὴν ὁποίαν δοκιμάζει δι' αὐτόν· ἐκ τούτου μετὰ τὴν μετάδοσιν τῆς ἐλεημοσύνης χαίρει καὶ εὐφραίνεται ὁ ἐλεήσας περισσότερον ἢ περὶ ὁ ἐλεηθείς. Τοῦτο, ὅπερ λέγω, γινώσκουσι καὶ αἰσθάνονται, ὅσοι εἰσὶν εὐσπλαγχνοί· ἡ τοιαύτη δὲ ἐλεημοσύνη ἢ ἐκ τῆς εὐσπλαγχνίας τῆς καρδίας προερχομένη ἐστὶν ἢ ἐλεημοσύνη ἢ ἀληθινή, ἢ ἀγία, ἢ ἠγαπημένη εἰς τὸν πολυεὐσπλαγχνον θεόν· διὰ τοῦτο ὁ πάνσοφος ἀπόστολος Παῦλος, γράφων πρὸς τοὺς Κορινθίους περὶ

ἐλεημοσύνης, παρήγγειλεν, ἵνα ἐλεῇ « ἕκα-
» στος, καθὼς προαιρεῖται τῇ καρδίᾳ », ἢ ἦγουν κατὰ τὴν εὐσπλαγχνίαν τῆς καρδίας αὐτοῦ· οὐ διὰ τὴν λύπην, ἣν προξενεῖ ὁ φόβος τῆς κολάσεως, οὐδὲ διὰ τὴν ἀνάγκην τῆς ἀνταποδόσεως· « Μὴ ἐκ λύπης ἢ » ἀνάγκης· ἱλαρὸν γὰρ δότην ἀγαπᾷ ὁ » θεός ». Τίς δὲ ἐστὶν ὁ ἱλαρὸς δότης; ὅστις φοβεῖται μὴ κολασθῆ, καὶ διὰ τοῦτο δίδωσιν; οὐχί, διότι ὁ φοβούμενος οὐκ ἐστὶν ἱλαρὸς, ἀλλὰ τεταραγμένος· τίς ἐστὶν ὁ ἱλαρὸς δότης; ἐκεῖνος, ὅστις ἐλεεῖ, ἵνα λάβῃ ἀνμοιβήν; οὐχί· διότι ὁ φιλοκερδῆς οὐκ ἐστὶν ἱλαρὸς, ἀλλ' ἀνήσυχος· δότης ἱλαρὸς ἐκεῖνός ἐστι μόνος, ὅστις, εὐσπλαγχνιζόμενος, μετὰ χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης ἐλεεῖ.

Ἄλλὰ πρὸς ταῦτα ἀποκρίνεσαι, λέγων· ἐὰν ἡ ἀσπλαγχνία ποιῇ τὸν ἄνθρωπον ἀνελεθμόνα, ἢ δὲ εὐσπλαγχνία ἐλεθμόνα, ὁ ἀνελεθμόνων οὐδόλως ἀμαρτάνει, διότι ἡ ἀσπλαγχνία καὶ ἡ εὐσπλαγχνία εἰσὶν ἰδιώματα φυσικά· ἐὰν ἡ φύσις ἐποίησε τὰ νεῦρα τῶν αἰσθήσεών μου σκληρὰ καὶ ἄκαμπτα εἰς τὰς προσβολὰς τῶν προκειμένων μοι θλιβερῶν πραγμάτων, ἐὰν ἡ κρᾶσις τῆς φύσεώς μου ἐποίησέ με ἀσυμπαθῆ καὶ δυσαισθητον, τί πταίω ἐγὼ ἢ τί ἀμαρτάνω; Ἡμεῖς οὐκ ἀρνούμεθα, ὅτι κατὰ φύσιν οὗτος μὲν εὐκολα αἰσθάνεται τὴν θλίψιν τοῦ ἄλλου, ἐκεῖνος δὲ δύσκολα· ὁμολογοῦμεν, ὅτι τινὲς μὲν φύσει ἔχουσιν ἀπαλὴν καρδίαν, τινὲς δὲ σκληράν, καθὼς κατὰ φύσιν τινὲς μὲν εἰσι σώφρονες, περὶ ὧν ὁ Κύριος εἶπεν· « Εἰσὶ γὰρ εὐνοῦχοι, » οἵτινες ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτῶν ἐγεννήθησαν οὕτω » τινὲς δὲ ἐπιρρέπει εἰς τὴν ἀσέλγειαν, καθὼς ὁ Σολομών, περὶ οὗ ἐ-

2. Κορ.
9, 7.Ματ. 19,
12.

3. Βατ.
11, 1.

γράφῃ « Καὶ ὁ βασιλεὺς Σολομὼν ἦν φιλο-
 » γύνῃς ». Λέγομεν δέ, ὅτι ἡ φύσις, ὅταν
 ἡμεῖς θέλωμεν, ὑποτάσσεται εἰς τὴν χάριν·
 ὁ Ζακχαῖος, ὁ σκληροκάριδος, ἐγένετο πρὸς
 τοὺς πένητας συμπαθέστατος καὶ εὐεργετι-
 κώτατος· ἡ ἀσελγῆς πόρνη ἐνίψε τοὺς πό-
 δας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῖς δάκρυσι, καὶ
 ἐγένετο σώφρων· ἡ Σαμαρεῖτις, ἣτις ἔλαβε
 πέντε ἄνδρας, καὶ ἕτερον ἕκτον, ἐσωφρονί-
 σθη, καὶ ἐκήρυξε τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐνώ-
 πιον τῶν τυράννων.

* Ἄνθρωπε, λοιπὸν σὺ λέγεις, ὅτι, ἐπειδὴ
 ὑπάρχεις φύσει ἀσυμπαθῆς, οὐδεμίαν ἀμαρ-
 τίαν ἔχεις, ἐὰν μὴ ἐλεήσης τὸν πτωχόν·
 ἀλλ' ἐπειδὴ τῆς ἀρετῆς τὰ σπέρματά εἰσιν
 ἐμπεφυτευμένα εἰς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν,
 καὶ ἡ χάρις τοῦ θεοῦ ἑτοιμὸς ἐστὶν εἰς τὴν
 βοήθειάν σου, ἐὰν θέλῃς, δύνασαι γενέσθαι
 συμπαθῆς καὶ εὐσπλαγχνος, καθὼς, ἐὰν θέ-
 λῃς, γίνεσαι ἐγκρατῆς καὶ σώφρων· διὰ τοῦ-
 το δὲ ἀμαρτάνεις, ἐπειδὴ οὐ θέλεις.

* Ἄλλ' ὁ ἀσελγῆς, λέγεις, ἔχει διαφόρους
 τρόπους, διὰ τῶν ὁποίων μαραίνει τῆς σαρ-
 κὸς τὴν φλόγα, καὶ καταπραῦνει τῆς ἐπι-
 θυμίας τὴν λύσσαν· διὰ τῆς προσευχῆς,
 διὰ τῆς νηστείας, διὰ τῆς ἀγρυπνίας, διὰ
 τῆς σκληραγωγίας ὑποπιάζων τὸ σῶμα
 καὶ δουλαγωγῶν, γίνεται νικητῆς καὶ τρο-
 παιοῦχος. Οὐχ ἡμεῖς, ἀλλ' ἡ χάρις τοῦ θεοῦ
 νικᾷ, καὶ τίθησιν εἰς τὴν κεφαλὴν ἡμῶν
 τῆς νίκης τὸν στέφανον· ἡμεῖς ἀφ' ἐαυτῶν
 οὐκ ἐσμέν ἱκανοὶ πρὸς τὰ τοιαῦτα κατορ-
 θώματα· ἡμεῖς τὴν καλὴν διάθεσιν μόνον
 δεῖκνυομεν, τὴν θέλησιν ἡμῶν δίδομεν, τὸ
 κατὰ δύναμιν ποιῶμεν, ὁ δὲ θεὸς ποιεῖ
 ἡμᾶς ἱκανοὺς πρὸς τὸ κατορθώμα· « Πεποί-

1. Κορ.
9, 27.2. Κορ.
3, 5, 5.

» θῆσιν δὲ τοιαύτην ἔχαμεν διὰ τοῦ Χριστοῦ
 » πρὸς τὸν θεόν· οὐχ ὅτι ἱκανοὶ ἐσμεν ἀ-
 » φ' ἐαυτῶν λογίσασθαι τι ὡς ἐξ ἐαυτῶν,
 » ἀλλ' ἡ ἱκανότης ἡμῶν ἐκ τοῦ θεοῦ.

* Ἄκουσον τὸν τρόπον, διὰ τοῦ ὁποίου
 εὐκόλα γίνεσαι εὐσπλαγχνος. Ὄταν συν-
 αντᾶς τὸν πτωχόν, μὴ ἀποστρέφῃς τὸ
 πρόσωπόν σου ἀπ' αὐτοῦ, ἀλλά, στηρίξας
 τὰ ὄμματά σου ἐπ' αὐτόν, καὶ παρατηρή-
 σας τὴν ἐλεεινὴν αὐτοῦ κατάστασιν, προσ-
 ἤλωσον τὸν νοῦν σου εἰς τὴν στενοχωρίαν
 καὶ τὴν θλίψιν τῆς καρδίας αὐτοῦ. Ὄταν
 βλέπῃς τὴν οἰκίαν τῆς πτωχῆς καὶ ἀπόρου
 χήρας, μὴ φύγῃς, ἀλλ' εἰσελθὼν εἰς αὐτὴν
 βλέπε τὰ δάκρυα αὐτῆς, ὅτε περικυκλοῦσιν
 αὐτὴν τὰ μικρὰ ὄρφανὰ αὐτῆς γυμνά, καὶ
 κλαίοντα, καὶ φωνῇ ἐλεεινῇ ζητοῦντα πα-
 ρ' αὐτῆς τροφήν. Ὄταν πλησιάζῃς εἰς τὸν
 οἶκον, ὅπου κατάκειται ὁ πτωχός, ὁ ἀσθενής,
 μὴ ἀναχωρήσῃς ἐκεῖθεν, ἀλλ' εἰσελθε καὶ
 βλέπε, ὅτι οὐδὲ ἰατρός ἐκεῖ, οὐδὲ ἰατρικόν,
 οὐδὲ ὑπηρέτης, οὐδὲ τροφή, οὐδὲ ἄνθρωπος,
 ἵνα δροσίση τὴν δίψαν αὐτοῦ· μὴ φύγῃς
 εὐθύς, ἀλλὰ σῆθι ἐκεῖ, καὶ βλέπε αὐτόν κα-
 τακειμενον ἐπὶ γῆς, βλέπε τὰς πληγὰς, ἐρεύ-
 νησον ποία ἡ ἀσθένεια· σῆθι ἐκεῖ, καὶ ἄκουσον
 ὀδυνηρὰς φωνὰς τὰς ἐκ τῶν πόνων τῆς
 ἀρρώστιας αὐτοῦ. Ὄταν βλέπῃς τὸν πτω-
 χὸν ἐκτείνοντα τὴν χεῖρα, καὶ ζητοῦντα τὸ
 ἔλεός σου, μὴ ὀργίζεσαι, μὴ ἀγανακτεῖς,
 ἀλλὰ χαῖρε καὶ ἀγάλλου, νομίζων, ὅτι αὐ-
 τός ἐστιν ὁ Κύριος καὶ ὁ σωτὴρ σου, ὅστις
 ἐκτείνει τὴν χεῖρα καὶ ζητεῖ παρὰ σοῦ τὴν
 κλεῖδα, ἵνα ἀνοίξῃ σοι τοῦ παραδείσου τὴν
 θύραν. Ὄταν ταῦτα ποιῇς, τότε καὶ τὴν
 ἀγαθὴν σου προαίρεσιν δεῖκνύεις, καὶ τὸ

κατὰ δύνάμιν σου συνεισφέρεις, καὶ ἐτοιμάζεις τὴν καρδίαν σου πρὸς ὑποδοχὴν τῆς τοῦ θεοῦ χάριτος. Ὅθεν τότε ἡ χάρις ἐνεργεῖ ἐν σοί, καὶ νικῶσα τὴν φύσιν, ἀπαλύνει τὴν σκληρότητα τῆς καρδίας σου· συμπαθῆς δὲ τότε καὶ εὐσπλαγχνος γενόμενος, καὶ συμπάσχων τοῖς πάσχουσι, καὶ ἐκτείνων μετὰ χαρᾶς τὴν χεῖρα εἰς βοήθειαν

τῶν πτωχῶν καὶ ἀπόρων, γίνεσαι οἰκτίρμων, καθὼς καὶ ὁ πατήρ σου ὁ ἐπουράνιος « οἰκτίρμων ἐστὶ »· διὸ καὶ κληρονόμος γίνεσαι τῆς αἰωνίου βασιλείας αὐτοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα, καὶ ἡ τιμὴ, καὶ ἡ λατρεία εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Λουκ. 5,
36.

